

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2005

FINNISH

HIGHER LEVEL

**Friday, 10th June
Morning 9.30 a.m. – 12.30 p.m.**

TEHTÄVÄT

Ohje: Vastaa kaikkiin kolmeen tehtävään suomeksi. 1. Tehtävässä on alakohtia, joihin kaikkiin tulee vastata. Viimeisessä tehtävässä 3 on kaksi vaihtoehtoa, joista valitaan vain toinen. – Koko kokeen maksimipistemäärä on 100.

Merkitse vastauspapereihin selvästi jokaisen tehtävän numero ja kirjain.

TEKSTI (liittyy tehtäviin 1 ja 2)

KENELLE KIRJAILIJA KIRJOITTA?

Kirjailijoilta kysytään usein, kenelle he kirjoittavat teoksensa. Itselleen vai yleisölle? Mahdollisesti kollegoille? Ylivoimaiselle isolleveljelle? Tai vain kriitikoille?

5 Monen kirjailijan mielestä kysymyksenasettelu on turha, samaa luokkaa kuin kysyä, kenelle bussikuski ajaa. Eikö hän suhaa niitä varten, jotka haluavat matkustaa sitä linjaa?

10 Liittyykö taideammattaihin kohdistettuun kysymykseen vastaanottajasta periaatteellista epäilystä siitä, että taiteilijat eivät tee ns. oikeita töitä? He eivät tuota kenellekään printterin mustekasettia tai työmatkaa. Usein taiteilijoiden töistä ei jää jälkiä teoksen ”päättymisen” jälkeen, joskus harva edes huomaa taidetta tapahtuneen (esimerkiksi ympäristö- ja performanssi-taiteessa). Joka tapauksessa käärinliinoissa ei ole taskuja edes taidekokemuksille. Siksi ne kannattaa ottaa vastaan tässä ja nyt, eikä laskea niiden kustannustehokkuutta.

15 Kirjailijoiden teokset ovat konkreettisia esineitä, ainakin toistaiseksi. Mutta yhtä lailla me kiemurtelemme haastatteluissa ja messuilla otsikon kysymyksessä kuin mato koukussa. Siksi päätin vastata tähän kysymykseen mahdollisimman lyhyesti ja ytimekkäästi. Päädyin kahteen toisiaan täydentävään vastaukseen, ja vielä jäi tilaa uusille. Maailma ei ole
20 monoliitti.

Messuvastaus:

”Ei harmainta aavistusta. Varmaan sille, joka on kiinnostunu tommosesta. Mä en tosin oikein ittekään vielä tiedä, mistä se tarkalleen kertoo. Mä lähin kirjoittamaan toisesta aiheesta, mutta tästä tuli oleellisempi.

25 Sanat on sillai hassuja, et niillä on periaateessa yhteisesti sovittu merkitys, mutta sitte kun ne laittaa peräkkäin, tulee äkkiä sanoneeksi ihmisen olemassaolosta jotain, mitä ei oo aikasemmin sanottu. Mitä ei oikeastaan ees ajatellu ennen kuin sen kirjotti. Erikoisinta kirjottamisessa on se, että se on intiimiä kuin kirje, kahdenkeskistä kommunikaatiota. Ja silti sen ympärillä

30 pyörii suuri julkisuussirkus. Jotkut puhuu sydänverestä, mutta sama veri se kiertää varpaissa ja kainaloissakin. Siitä että se suonissa kohisee ja miltä se tuntuu, sitä kokemusta mä haluan jakaa.”

Lausunto:

”Etsiä uusia tapoja sanoa se, mitä ei voi sanoa. Ehkä alussa

35 halussa kirjailijaksi oli myös julkisuuden- ja maineenkipeyttä, ties mitä henkistä korvaushakemusta lapsuuden ja nuoruuden haavoista. Mutta samalla kun vanhenee, tajuaa koko ajan selvemmin, ettei ole maailmassa yksin vaan toisten kanssa, myös muita varten. Ja että kaikilla on haavansa. Toivottavasti joku heistä löytää kirjani.

40 Samalla haluan todeta, että koen suureksi etuoikeudeksi saada sysätä liikkeelle tunteellisia ja älyllisiä prosesseja lähimmäisissäni. Tällä ei ole mitään tekemistä tykkäämisen kanssa. Kukaan ei ole nero, kaikki me olemme vaillinaisia. Se onkin ihmisessä arvokkainta.

Kirjani kolahtavat lukijoihin takuulla monella eri volyyymilla. Yritän

45 kirjoittaa koko ajan paremmin (tarkemmin, vielä enemmän itseäni peliin laittaen). Kylmä tavoitteeni on päästä samalle tasolle kuin ne kirjailijat, jotka ovat kirjoittaneet minulle: **Anton Tsehov, William Faulkner, Italo Calvino, Olli Jalonen...** Mitään mittaria tuolle tasolle pääsemisestä ei tietenkään ole, sitä eivät kerro kirjallisuuspalkinnot eivätkä taidemaailman arvostukset. En

50 minä mitään mittaria loppujen lopuksi kaipaakaan (vaikka huomio on aina mukavaa), kirjoittaminen on osa samaa elämää kuin perhe, ystävät ja harrastukset. Yritys elää ihmisiksi.”

Tämä kolumni oli kirjoitettu erityisesti sinulle, joka myöhästyit tänään joukkoliikennevälineestä. Myös yskivän lapsen vanhemmat olivat

55 mielessäni. Sekä kirjailijat **Tiina Pystynen** ja **Hannu Raittila**, joiden kanssa käymäni keskustelu innoitti aiheeseen.

Reko Lundán

Yhteishyvä-lehti 2/2005

1. TEHTÄVÄ: vastaa kaikkiin kysymyksiin.

A. Selitä omin sanoin seuraavat sanat:

a. suhaa (rivi 5)	1 p.
b. maineenkipeyttä (rivi 35)	1 p.
c. sysätä (rivi 41)	1 p.
d. vaillinaisia (rivi 43)	1 p.
e. innoitti (rivi 56)	1 p.

B. Selitä omin sanoin, mitä tarkoittavat seuraavat ilmaukset:

a. ”—ties mitä henkistä korvaushakemusta lapsuuden ja nuoruuden haavoista.” (rivit 35-36)	5 p.
b. ” elää ihmisiksi” (rivi 68)	5 p.

C. Selosta käsityksesi seuraavista asioista:

a. Mikä ero on Lundánin <i>messuvastauksella</i> ja <i>lausunnolla</i> kielellisesti?	5 p.
b. Mikä on Lundánin <i>messuvastauksen</i> keskeinen sisältö?	5 p.
c. Mikä on Lundánin <i>lausunnon</i> sisältö?	5 p.

yhteensä 30 p.

2. TEHTÄVÄ:

Kirjoita vähintään 100 sanan mittainen **kommentti** Lundánin tekstissään esittämiin asioihin ja ajatuksiin. 30 p.

3. TEHTÄVÄ:

Kirjoita vähintään 300 sanan aine. Valitse aiheeksi **toinen** näistä:

A Kirjoita kirjallisuuden aiheista lukijan näkökulmasta. Millaisia aiheita lukijat haluavat ja tarvitsevat? Mitä erilaiset aiheet lukijoille antavat? Tee **oma otsikko**.

B **Miksi kotimaani on jotain erityistä** 40 p.